CBS
COPENHAGEN
BUSINESS SCHOOL
HANDELSHØJSKOLEN

HD 1. del

Præambel

I henhold til § 11, stk. 2-4, og § 16, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 774 af 12. juni 2018 om den erhvervsøkonomiske diplomuddannelse; bekendtgørelse nr. 863 af 14. juni 2022 om eksamener og prøver ved professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser (eksamensbekendtgørelsen); og bekendtgørelse nr. 1125 af 4. juli 2022 om karakterskala ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterskalabekendtgørelsen) har dekanen efter forslag fra studienævnet godkendt følgende studieordning.

Indhold

Kapitel 1: Studiespecifikke bestemmelser

Kapitel 2: Generelle bestemmelser for HD-uddannelsen

§ 12. Undervisnings- og eksamenssprog

§ 13. Forudsætninger for indstilling til en prøve: obligatoriske godkendelsesaktiviteter

§ 14. Eksamenstilmelding og –afmelding

§ 14A-B. Regler for selvstuderende

§ 15-17. Sygeprøve og omprøve

§ 18. Ekstraordinær omprøve og tilbud om ombedømmelse/omprøve

§ 19. Prøveformer

§ 20. Eksamensregler

§ 21. Hjælpemidler

§ 22. Særlige prøvevilkår

§ 23. Afholdelse af prøver i udlandet

§ 24. Bedømmelse

§ 25. Meddelelse af bedømmelsen

§§ 26-27. Regler om beståkrav og prøveforsøg

§ 28. Eksamensbevis

§ 29. Orlov
§ 30. Studieordning
§ 31. Dispensation fra studieordningen
§§ 32-35. Merit

Kapitel 3: Klager

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

Appendix: Komptenceprofil

Kapitel 1: Studiespecifikke bestemmelser

Uddannelsens betegnelse og varighed

§ 1. Uddannelsens betegnelse er den erhvervsøkonomiske diplomprøve (Handelsvidenskabelig Diplomprøve). Den, der har gennemført indgangsforløbet, har ret til at anvende betegnelsen HD 1. del. På engelsk: Graduate Certificate in Business Administration.

Stk. 2. Uddannelsen hører under Studienævnet for HD.

Stk. 3. HD 1. dels-uddannelsen (HD1) er en 2-årig deltidsuddannelse normeret til 60 ECTS-point. Uddannelsen tilrettelægges, så den kan følges af personer med fuldtidsbeskæftigelse. Den studerende har ret til at afslutte uddannelsen inden for det annoncerede tilrettelæggelsestidspunkt (begyndelses- og afslutningstidspunkt).

Stk. 4.Uddannelseslængden angiver det antal studenterårsværk, der er lagt til grund ved tilrettelæggelsen af uddannelsen. Et studenterårsværk er en fuldtidsstuderendes arbejde i et år og svarer til en årlig arbejdsbelastning på 1650 arbejdstimer svarende til 60 point i European Credit Transfer System (ECTS-point). Arbejdsbelastningen omfatter skemalagt undervisning, hjemmeforberedelse, udarbejdelse af skriftlige arbejder, projekter, øvrige aktiviteter i forbindelse med undervisningen samt selvstudium og eksamensforberedelse og -deltagelse.

Adgangskrav

§ 1A. Følgende uddannelser giver adgang til HD1:

1. Gymnasial uddannelse
2. Relevant uddannelse på mindst samme niveau som nr. 1.

Stk. 2. Studiekoordinator kan optage ansøgere, der ikke opfylder adgangskravene i stk. 1, men som ud fra en konkret vurdering har uddannelsesmæssige forudsætninger, der kan sidestilles hermed.

Stk. 3. Ved indskrivning til enkeltfag kan studiekoordinatoren dispensere fra adgangskravene i stk. 1, hvis ansøgeren skønnes at have de faglige forudsætninger, der er nødvendige for at kunne gennemføre enkeltfaget. En studerende kan dog ikke gennemføre den samlede uddannelse ved enkeltfag uden at tilfredsstille adgangs-kravene i stk. 1 eller have fået adgang i medfør af stk. 2.

Stk. 4. Ansøgningsfrister fremgår af CBS' hjemmeside: http://www.cbs.dk/efteruddannelse/hd-uddannelserne/saadan-tilmelder .

Formål

§ 2. HD1 er et bredt erhvervsøkonomisk studium med hovedvægten lagt på teori- og metodebeherskelse inden for de samfundsvidenskabelige grunddiscipliner. HD1 har til formål at give faglig bredde og danne et fælles grundlag for specialiseringerne på HD 2. del.

Kompetenceprofil

§ 3. Studienævnet har udarbejdet en kompetenceprofil for uddannelsen, der beskriver uddannelsens mål for læringsudbytte. Den kan ses neden for i appendixet.

Indhold og struktur

§ 4. HD 1. del er en erhvervsøkonomisk deltidsuddannelse som udbydes som et selvstændigt afrundet forløb og tilrettelægges som fagligt afgrænsede fag. HD 1. del giver et grundlæggende erhvervs- og samfundsøkonomisk fundament for løsning af erhvervsøkonomiske problemstillinger og for videre erhvervsøkonomiske specialiseringer på HD 2. del. Uddannelsen rundes af med et afsluttende erhvervsøkonomisk projekt, hvor der skal anvendes de metoder og redskaber, som er tilegnet undervejs i studiet. I alle fag undervises i teori og metode og teorien relateres til praksis.

Første studieår består af fagene Erhvervsøkonomi og forretningsforståelse, Organisering i teori og praksis, Virksomhedens økonomiske planlægning, Design af undersøgelser og analyser samt Business Intelligence.

Den studerende får i Erhvervsøkonomi og forretningsforståelse en en grundlæggende forståelse for organisationers økonomiske beslutninger og forretningsmæssige problemstillinger.

I faget Organisering i teori og praksis lærer den studerende, hvordan kultur, struktur og relationer har en betydning for at drive virksomhed.

I faget Virksomhedens økonomiske planlægning opnår den studerende en regnskabsmæssig forståelse for virksomhedens resultat, likviditet og økonomiske position samt de grundlæggende forudsætninger for at kunne budgettere kapital, vurdere finansieringsmuligheder samt foretage investeringsplanlægning.

I faget Design af undersøgelser og analyser lærer den studerende at benytte en systematiseret og kvalificeret tilgang til såvel produktion som vurdering af viden, med henblik på løsning af konkrete problemstillinger i en erhvervsmæssig organisatorisk kontekst.

I faget Business Intelligence lærer den studerende at analysere økonomisk data af eksempelvis virksomhedens omsætning, omkostninger og kundetilfredshed, og hvordan det kan bidrage til virksomhedens udvikling.

Andet studieår består af Strategisk erhvervsret, Virksomhedens økonomiske og politiske omverden, Økonomisk teori og organisationsdesign, et valgfag samt det afsluttende projekt.

I Strategisk erhvervsret lærer den studerende om den grundlæggende erhvervsret, og hvordan tvister forebygges og om nødvendigt gennemføres.

Faget Virksomhedens økonomiske og politiske omverden giver en grundlæggende viden omkring de overordnede linjer og sammenhænge på varemarkedet, arbejdsmarkedet og de finansielle markeder, som er afgørende for virksomhedernes afsætningsmuligheder, rekrutteringsmuligheder og finansiering.

I faget Økonomisk teori og organisationsdesign lærer den studerende om den ansattes rolle i virksomheden.

Den studerende skal have et valgfag på 4. semester. Udbuddet af valgfag fremgår af www.cbs.dk/hd1 under Studiestruktur.

Som afslutning på uddannelsen skal den studerende udarbejde et afsluttende erhvervsøkonomisk projekt, hvor der skal anvendes de metoder og redskaber, som er tilegnet undervejs i studiet.

Stk. 2. De studerende kan vælge at gennemføre uddannelsen som samlet forløb eller som enkeltfag. HD1 udbydes både som et fremmødestudie og som et onlinestudie.

Stk. 3. HD1 udgør i alt 60 ECTS og omfatter:

- Et antal fag på hver mindst 5 ECTS-point, i alt svarende til 50 ECTS-point.
- Et afsluttende projekt svarende til 10 ECTS-point.

Stk. 4. De studerende skal i løbet af HD1 have et valgfag på 5 ECTS. Der udbydes valgfag i forårssemestret.

Stk. 5. Undervisningen på HD1 er baseret på teorigennemgang med eksempler fra den studerendes egen virkelighed og selvlæring gennem case- og projektarbejde. Undervisningen foregår på mindre hold og kan variere fra fag til fag.

Stk. 6. De enkelte fags omfang i ECTS og deres placering på uddannelsen fremgår af nedenstående oversigt. Kursusbeskrivelserne findes i det elektroniske kursuskatalog. Direkte links findes i nedenstående skema.

1. år

Kursus	ECTS
Erhvervsøkonomi og forretningsforståelse	10
Organisering i teori og praksis	5
Virksomhedens økonomiske planlægning	5
Design af undersøgelser og analyser	5
Business Intelligence	5

2. år

Kursus	ECTS
Strategisk erhvervsret	5
Virksomhedens økonomiske og politiske omverden	5
Økonomisk teori og organisationsdesign	5
Valgfag	5
Afsluttende Projekt	10

Projekt

§ 4A. HD1 afsluttes med et tværfagligt gruppeprojekt. Formålet med projektarbejdet er at udvikle den studerendes evne til at anvende relevante teorier, modeller og metoder ved løsning af ofte komplekse erhvervsøkonomiske problemstillinger. Studiet udgør et progressivt forløb, hvorfor det er en forudsætning for tilmelding til det afsluttende projekt, at den studerende har bestået eller er tilmeldt prøverne på 1., 2. og 3. semester.

Prøver

§ 5. Uddannelsen omfatter nedenstående prøver på fremmøde- og onlinestudiet. De enkelte prøvers/delprøvers læringsmål og eksamensbestemmelser findes i det elektroniske kursuskatalog. I skemaet nedenfor er der indsat direkte links til de enkelte prøver.

Prøverne summerer i alt 60 ECTS.

1. år

Prøvens navn	Prøveform	Bedømmelse	Intern/ekstern prøve	ECTS
Erhvervsøkonomi og forretningsforståelse	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Ekstern prøve	10
Organisering i teori og praksis	Skriftligt produkt udarbejdet hjemme	7-trins-skala	Intern prøve	5
Virksomhedens økonomiske planlægning	Skriftligt produkt udarbejdet hjemme	7-trins-skala	Intern prøve	5
Business Intelligence	Skriftligt produkt udarbejdet hjemme	7-trins-skala	Intern prøve	5
Design af undersøgelser og analyser	Skriftligt produkt udarbejdet hjemme	7-trins-skala	Intern prøve	5

2. år

Prøvens navn	Prøveform	Bedømmelse	Intern/ekstern prøve	ECTS
Strategisk erhvervsret	Skriftligt produkt udarbejdet hjemme	7-trins-skala	Intern prøve	5
Virksomhedens økonomiske og politiske omverden	Mundtlig stedprøve	7-trins-skala	Intern prøve	5
Økonomisk teori og organisationsdesign	Mundtlig stedprøve	7-trins-skala	Intern prøve	5
Valgfag	Se den enkelte kursusbeskrivelse	7-trins-skala	Intern prøve	5
Afsluttende projekt	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Ekstern prøve	10

Forudsætninger for indstilling til prøver: obligatoriske aktiviteter

§ 5A. Der er ingen obligatoriske aktiviteter på uddannelsens obligatoriske fag.

Censorkorps

§ 6. Uddannelsen hører under det landsdækkende censorkorps for HD.

Beståkrav

§ 7. Hver prøve skal bestås for sig. For at bestå en prøve skal den studerende have opnået bedømmelsen 02 eller "Bestået". Se også § 26.

Forudsætningsbindinger

§ 8. Det er en forudsætning for at kunne tilmelde sig prøven i det afsluttende projekt, at den studerende har været tilmeldt de i § 5 øvrige nævnte prøver. Det er desuden en forudsætning for at kunne tilmelde sig prøven i det afsluttende projekt, at den studerende som minimum er tilmeldt eksamen i eller forventer at opnå merit for eventuelle ikke-beståede prøver.

Stk. 2. For at blive indstillet til prøven i et valgfrit fag skal man have kendskab til det fagligt relaterede obligatoriske fag.

Stk. 3. For studerende med enkeltfagstilmeldinger gælder, at de forventes at have kompetencer svarende til de relaterede fag.

§§ 9.-10. (Benyttes ikke.)

Kapitel 2: Generelle bestemmelser for HD-uddannelsen

§ 11. Undervisningen tilrettelægges i et samarbejde mellem studiekoordinator og de fagansvarlige.

Undervisnings- og eksamenssprog

§ 12. Prøverne aflægges på dansk, jf. dog stk. 3-5, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere den studerendes færdigheder i et fremmedsprog. Prøverne kan dog aflægges på svensk og norsk i stedet for dansk, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere færdigheder i dansk.

Stk. 2. På uddannelser, der udbydes på dansk, skal man være indstillet på at skulle kunne læse svenske, norske og engelske tekster og at kunne deltage i undervisning på disse sprog.

Stk. 3. Der kan forekomme engelske ord og sentenser på engelsk i opgaveteksten, og opgaveteksten kan endvidere være vedlagt bilag på engelsk.

Stk. 4. Har undervisningen i et kursus været gennemført på et fremmedsprog, vil det fremgå af kursusbeskrivelsen, og prøven aflægges så på dette sprog, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere den studerendes færdigheder i et andet sprog.

Stk. 5. Studienævnet kan i øvrigt, hvor forholdene gør det muligt, tillade studerende at aflægge en prøve på et fremmedsprog. Det gælder dog ikke, hvis det er en del af prøvens formål at dokumentere færdigheder i dansk eller i et bestemt andet sprog.

Stk. 6. Ansøgninger efter stk. 5 skal indsendes til Studiesekretariatet (att. Studienævnet) senest 1 måned inden prøvens afholdelse.

Stk. 7. Bestemmelserne vedrørende eksamenssprog gælder for såvel mundtlige som skriftlige stedprøver som for alle former for skriftlige opgavebesvarelser, der udarbejdes hjemme (seminarer, projekter m.v.) og som skal underkastes bedømmelse.

Forudsætninger for indstilling til en prøve: obligatoriske godkendelsesaktiviteter

§ 13. Ud over de i § 5 omhandlede prøver, der indgår i det samlede eksamensresultat, kan der i de enkelte kurser stilles krav om obligatoriske godkendelsesaktiviteter. Det vil sige, at der i forbindelse med undervisningen afleveres en eller flere skriftlige opgavebesvarelser og/eller udføres en eller flere mundtlige fremlæggelser eller andre obligatoriske aktiviteter. Det er en forudsætning, for at den studerende kan indstille sig til og deltage i den afsluttende prøve i kurset, at det fastsatte antal obligatoriske aktiviteter er afleveret/udført og godkendt af underviseren inden en fastsat frist. Der foretages en vurdering af den studerendes indsats; altså om opgaven er forsøgt løst/besvaret eller om aktiviteten er udført. En blank eller irrelevant aflevering tæller ikke som deltagelse i aktiviteten. De nærmere bestemmelser om aktiviteternes antal, form og øvrige vilkår fremgår af kursusbeskrivelsen for det pågældende kursus.

Stk. 2. En studerende, der efter udløbet af den i stk. 1 fastsatte frist mangler at få godkendt én eller flere aktiviteter i forhold til det fastsatte krav til antal godkendte aktiviteter i kurset, har i et rimeligt omfang mulighed for at få udleveret en eller flere ekstra opgaver/deltage i en eller flere ekstra aktiviteter inden den ordinære eksamen (1. prøveforsøg) i den afsluttende prøve i kurset, jf. dog stk. 3. Dette forudsætter dog, at den studerende har deltaget i alle stillede aktiviteter, medmindre det kan

dokumenteres, at manglende aflevering/deltagelse skyldes sygdom eller lignende. Hvis det er nødvendigt af praktiske årsager, kan der være tale om en anden type aktivitet.

Stk. 3. I de kurser hvor der i løbet af undervisningen er stillet flere aktiviteter, end antallet af aktiviteter der kræves bedømt godkendt (x antal af y antal stillede aktiviteter skal være godkendt), har den studerende ikke mulighed for at få udleveret ekstra opgaver/deltage i ekstra aktiviteter forud for den ordinære eksamen i den afsluttende prøve i kurset, heller ikke ved sygdom eller lignende.

Stk. 4. En studerende, der forud for omprøven (2. prøveforsøg) i den afsluttende prøve i kurset stadig mangler at få godkendt én eller flere aktiviteter i forhold til det fastsatte krav til antal godkendte aktiviteter i kurset, har mulighed for at få udleveret ekstra opgaver/stillet ekstra aktiviteter i et rimeligt omfang forud for omprøven. Dette forudsætter dog, at den studerende har deltaget i alle stillede aktiviteter, medmindre det kan dokumenteres, at manglende aflevering/deltagelse skyldes sygdom eller lignende. De nærmere bestemmelser om form og øvrige vilkår fremgår af kursusbeskrivelsen for det pågældende kursus.

Stk. 5. En studerende, der skal deltage i en omprøve under en senere studieordning, er ikke omfattet af krav om obligatoriske aktiviteter, der evt. indføres på faget efter den første gang, den studerende var tilmeldt faget.

Eksamenstilmelding og -afmelding

§ 14. Er den studerende tilmeldt et fagelement m.v., hvortil der er knyttet en eller flere prøver, er den studerende automatisk tilmeldt den/disse prøver for så vidt angår de ordinære prøver, og når relevant også syge-/omprøven (2. prøveforsøg). Rettidig afmelding skal ske senest 2 uger før prøvens påbegyndelse. Den studerende skal selv tilmelde sig et eventuelt 3. prøveforsøg.

Stk. 2. Hvis rettidig afmelding ikke foreligger, betragtes prøven som påbegyndt og tæller derfor som et eksamensforsøg, jf. § 27.

Stk. 3. Studienævnet kan dispensere fra stk. 1-2, herunder for den fastsatte frist, hvis den studerende er eliteidrætsudøver, eller det er begrundet i sygdom, barsel eller i usædvanlige forhold, herunder funktionsnedsættelse.

Regler for selvstuderende

§ 14A. Enhver, der ikke er indskrevet ved studiet som almindelig studerende, kan som selvstuderende aflægge prøver og deltage i anden bedømmelse omfattet af nærværende studieordning, jf. § 5, uden at have deltaget i undervisningen.

Stk. 2. Ved tilmelding som selvstuderende gælder de tids- og betalingsfrister, som fremgår af CBS' generelle bestemmelser herom.

Stk. 3. Selvstuderende har krav på at modtage oplysninger om pensumkrav med angivelse af den eventuelle litteratur, der udover pensum er indgået i den almindelige undervisning. Selvstuderende har krav på i god tid at modtage oplysninger om frister for tilmelding til prøver, seminararbejder o.l., samt om den tidsmæssige placering af disse.

Stk. 4. For selvstuderende gælder bestemmelserne i § 5 og § 9 i lovbekendtgørelse nr. 777 af 23. juni 2016 om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. samt studieordningens bestemmelser med de undtagelser og tilføjelser, der fremgår af § 14B.

§ 14B. Adgangskrav samt evt. forudsætningsbindinger mellem prøverne gælder ikke for selvstuderende.

Stk. 2. Selvstuderende har ingen adgang til at følge den almindelige undervisning på CBS. Undtaget herfra er deltagelse i seminarmøder.

Stk. 3. Ved en prøve eller anden bedømmelse, der efter studieordningens bestemmelser forudsætter undervisningsdeltagelse, kan studienævnet bestemme, at prøven erstattes af en anden prøveform tilrettelagt særskilt for selvstuderende.

Stk. 4. Det er ikke muligt gennem indstilling som selvstuderende til prøver eller anden bedømmelse at opnå flere eksamensforsøg end det antal, der følger af studieordningens bestemmelser herom, jf. § 27.

Sygeprøve og omprøve

§ 15. En studerende, der har været forhindret i at gennemføre en prøve på grund af dokumenteret sygdom eller af anden dokumenteret grund, skal have mulighed for at aflægge prøven snarest muligt. Sygeprøve afholdes snarest muligt efter den ordinære prøve, dvs. normalt forud for næste semesters begyndelse. Er det en prøve, hvor der afholdes ordinær prøve to gange årligt, vil der ikke blive afholdt en prøve før næste eksamenstermin. Er det en prøve, der er placeret i uddannelsens sidste eksamenstermin, skal den studerende dog have mulighed for at aflægge prøven i samme eksamenstermin eller i umiddelbar forlængelse heraf.

Stk. 2. Om adgangen til sygeprøve, herunder krav til dokumentation m.v., henvises i øvrigt til CBS' regler for deltagelse i sygeprøve. Vær opmærksom på dokumentationsfristen nævnt i reglerne.

§ 16. Studerende, der er udeblevet fra en ordinær prøve og studerende der har deltaget i, men ikke bestået, en ordinær prøve, er fortsat tilmeldt prøven. Ny prøve skal afholdes snarest muligt, og så vidt muligt senest når den pågældende prøve igen afholdes ved institutionen, eventuelt som sygeprøve, jf. § 15, stk. 1. Rettidig afmelding skal ske senest 2 uger før prøvens påbegyndelse.

Stk. 2. Hvis rettidig afmelding ikke foreligger, betragtes prøven som påbegyndt og tæller derfor som et eksamensforsøg, jf. § 27.

Stk. 3. Reglerne om automatisk tilmelding til omprøve (2. prøveforsøg) fraviges, hvis den studerende ikke gives mulighed for at opfylde de krav, som er fastsat i medfør af § 13, stk. 1 og 3, inden 2. prøveforsøg afholdes.

Stk. 4. Der afholdes ikke omprøve efter prøver, hvor der afholdes ordinær prøve to gange årligt. Dette gælder dog ikke, hvis den studerende kun mangler at bestå én enkelt af de prøver, der ifølge studieordningen er placeret i den afsluttende eksamenstermin, idet den studerende i så fald skal have mulighed for at aflægge prøven i samme eksamenstermin eller i umiddelbar forlængelse heraf.

Stk. 5. Deltagelse i omprøve tæller som fornyet deltagelse i vedkommende prøve.

§ 17. Sygeprøve og omprøve afholdes efter samme læringsmål, som gælder for den ordinære prøve.

Stk. 2. Sygeprøve og omprøve afholdes efter samme eksamensbestemmelser som gælder for den ordinære prøve medmindre:

1. der i eksamensbestemmelserne for den pågældende prøve eksplicit er fastsat afvigende bestemmelser vedrørende syge- og omprøve, eller
2. der er tale om en skriftlig stedprøve, hvor antallet af eksaminander til syge-/omprøven tilsiger, at denne mest hensigtsmæssigt kan afholdes som mundtlig prøve.

Ekstraordinær omprøve og tilbud om ombedømmelse/omprøve

§ 18. Såfremt der foranstaltes eller gives tilbud om ekstraordinær omprøve efter eksamensbekendtgørelsens § 32 (vedr. mangler ved prøven) eller gives tilbud om ombedømmelse/omprøve efter eksamensbekendtgørelsens § 42 eller § 44 (vedr. klager over prøven), gælder samme læringsmål som for den ordinære prøve.

Stk. 2. De i stk. 1 omtalte prøver kan afholdes efter samme eksamensbestemmelser, som gælder for omprøven, hvis der er tale om et tilbud om en ekstraordinær omprøve.

Prøveformer

§ 19. Prøverne er tilrettelagt som individuelle prøver eller som gruppeprøver. Den konkrete prøveform, herunder om det er en individuel prøve, en gruppeprøve eller en kombination af disse, fremgår af kursusbeskrivelsen for den pågældende prøve, jf. links i § 5.

Stk. 2. Ved såvel en individuel prøve som en gruppeprøve skal der foretages en individuel bedømmelse af de studerendes præstationer og gives individuelle karakterer, jf. stk. 3 og 4.

Stk. 3. Ved en mundtlig gruppeprøve skal den enkelte studerende eksamineres på en sådan måde, at det sikres, at der foretages en individuel bedømmelse af den studerendes præstation.

Stk. 4. Ved en skriftlig opgavebesvarelse, som er udarbejdet af flere studerende, og som ikke følges op af en mundtlig eksamination, skal det fremgå af gruppebesvarelsen, hvilke dele af opgaven den enkelte studerende har skrevet, således at der kan foretages individuelle bedømmelser af de studerendes individuelle præstationer. Det skal både angives i indholdsfortegnelsen og ved indledningen til de dele af opgaven, som den enkelte studerende er ansvarlig for. Der skal angives studienumre, ikke navne. Indledning, problemformulering, metodeafsnit samt konklusion, herunder delkonklusioner, kan skrives i fællesskab. Hvis det inden for en bestemt opgavetype giver mening at andre relevante delelementer end de førnævnte skrives i fællesskab, skal det beskrives i eksamensbestemmelserne i kursusbeskrivelsen for faget.

Stk. 5. For gruppeprøver fastsættes i eksamensbestemmelserne for den enkelte prøve, jf. stk. 1, bestemmelser om de af de nedenfor nævnte forhold, der er relevante for den pågældende prøveform:

1. maksimalt antal deltagere i en gruppe
2. den til den mundtlige prøve afsatte eksaminationstid, jf. stk. 3
3. kravene til individualiseringen, jf. stk. 4.

Stk. 6. Hvis de studerende ved en prøve, der efter eksamensbestemmelserne afholdes som gruppeprøve, kan vælge i stedet at erlægge prøven som en individuel prøve, angives dette i kursusbeskrivelsen, jf. dog stk. 7. Hvor den pågældende prøve omfatter både en skriftlig og en mundtlig del, skal begge dele i så fald erlægges som individuel prøve.

Stk. 7. Den studerende kan vælge at udarbejde afgangsprojektet på HD 2. del individuelt. Uanset om afgangsprojektet er udarbejdet i en gruppe, kan den studerende, hvor der er mundtligt forsvar, vælge at blive eksamineret individuelt.

Stk. 8. Ved mundtlige prøver på baggrund af skriftligt produkt gælder for alle variationer:

1. at aflevering af det skriftlige produkt er en forudsætning for at deltage i den mundtlige prøve,
2. at såvel det skriftlige produkt som den mundtlige præstation indgår i bedømmelses-grundlaget,
3. at bedømmelsen er en samlet vurdering (helhedsbedømmelse) af det skriftlige produkt og den individuelle mundtlige præstation.

Stk. 9. Hvis det skriftlige element er af beskedent omfang og kun danner grundlag for en bredere mundtlig eksamination i pensum (fx en mundtlig prøve på baggrund af en synopsis), vil det mundtlige element normalt vægte tungest ved bedømmelsen. Det skriftlige element vil normalt påvirke karakteren marginalt.

Stk. 10. Hvis den skriftlige del af en eksamen klart udgør den væsentligste arbejdsindsats og derfor er det element, der står centralt ved opfyldelsen af læringsmålene for eksamen (fx afsluttende skriftlige eksaminer med mundtligt forsvar), vil det skriftlige element normalt vægte tungest ved bedømmelsen. Det mundtlige element vil normalt påvirke karakteren marginalt.

Eksamensregler

§ 20. En studerende, der deltager i en prøve, har pligt til at gøre sig bekendt med og at overholde de bestemmelser, der er fastsat for den pågældende prøve, samt de generelle regler, som den pågældende prøve er omfattet af. Dette gælder navnlig:

- Eksamensbestemmelserne for prøven som fastsat i kursusbeskrivelsen, jf. links i § 5.
- *Regler for skriftlige stedprøver på CBS, herunder regler for elektroniske hjælpemidler*, jf. § 21, stk. 3.
- *Regler for online mundtlige prøver*.
- Regler for akademisk redelighed, jf. § 4 i *CBS' Ordensregler og regler for akademisk redelighed, herunder disciplinære foranstaltninger.*

Stk. 2. Lyd- og billedoptagelser under en prøve eller under voteringen er ikke tilladt, medmindre optagelserne indgår som en del af prøveforløbet. Optagelserne foretages da af universitetet.

Stk. 3. I eksamensbestemmelserne for den enkelte prøve er det angivet, hvor mange sider opgavebesvarelsen højst må bestå af. Det gælder ved prøveformerne skriftlig hjemmeopgave og mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt. Følgende bestemmelser gælder desuden for de skriftlige produkter ved disse prøveformer:

1. Det maksimalt tilladte sideantal inkluderer ikke: forside, litteraturliste og evt. bilag. Bilagene indgår desuden ikke i bedømmelsen.
2. Siderne skal have en margen på mindst 3 cm i top og bund og mindst 2 cm i hver side. Fontstørrelsen skal være minimum 11 punkt.
3. Indholdsfortegnelsen, tabeller, figurer, illustrationer og lign. tæller ikke med i antallet af anslag, men berettiger ikke til at overskride det fastsatte maksimale sidetal.
4. Opgavens sider må i gennemsnit ikke indeholde mere end 2.275 anslag (inkl. mellemrum) pr. side.

Stk. 4. Ved digital aflevering erklærer den studerende, at opgavebesvarelsen overholder reglerne for akademisk redelighed, formkrav og omfang, gennem en digital forfattererklæring. Ved alle skriftlige

opgavebesvarelser, der er udarbejdet hjemme, skal der i de eksemplarer, der afleveres til bedømmelse, indsættes en forfattererklæring.

Stk. 5. Overtrædelse af bestemmelser og regler omfattet af stk. 1-2 sanktioneres efter bestemmelserne i *CBS' Ordensregler og regler for akademisk redelighed, herunder disciplinære foranstaltninger.*

Stk. 6. Overtrædelse af de i stk. 3-4 nævnte formkrav eller formkrav fastsat i kraft af § 19, stk. 4, kan medføre en afvisning af opgavebesvarelsen, jf. § 24 i eksamensbekendtgørelsen. Hvis opgavebesvarelsen afvises, skal der ikke gives en bedømmelse, og den studerende har brugt et eksamensforsøg.

Hjælpemidler

§ 21. Hvilke hjælpemidler, der må medbringes ved skriftlige stedprøver, fremgår af eksamensbestemmelserne for de enkelte prøver.

Stk. 2. Medmindre andet fremgår af eksamensbestemmelserne, jf. stk. 1, må der ikke medbringes hjælpemidler, hverken skriftlige eller tekniske, bortset fra simple skrive- og tegneredskaber.

Stk. 3. Hvor det af eksamensbestemmelserne, jf. stk. 1, fremgår, at der må medbringes elektroniske hjælpemidler, gælder bestemmelserne i *Regler for skriftlige stedprøver på CBS, herunder regler for elektroniske hjælpemidler*.

Særlige prøvevilkår

§ 22. Studienævnet kan fravige de fastsatte eksamensbestemmelser for de enkelte prøver med henblik på at tillade særlige prøvevilkår til studerende med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, til studerende med et andet modersmål end dansk og til studerende med tilsvarende vanskeligheder, når dette skønnes nødvendigt for at ligestille sådanne studerende med andre i prøvesituationen. Der er en forudsætning, at der med tilladelsen ikke sker en ændring af prøvens niveau.

Stk. 2. Hvor det af målbeskrivelserne for en prøve fremgår, at der ved bedømmelsen af prøven også lægges vægt på den studerendes stave- og formuleringsevne, kan studienævnet dispensere herfra for studerende, der kan dokumentere en relevant specifik funktionsnedsættelse.

Stk. 3. Studerende, der ønsker tilladelse til at aflægge en prøve på særlige vilkår efter stk. 1, eller at få dispensation efter stk. 2, skal senest 2 måneder inden prøvens afholdelse indsende ansøgning på dispensation.cbs.dk, vedlagt nødvendig dokumentation.

Afholdelse af virtuelle prøver og prøver i udlandet

§ 23. Universitetet kan afholde mundtlige prøver som virtuelle prøver.

Stk. 2. Studieleder træffer afgørelse om, hvorvidt en mundtlig stedprøve prøve grundet særlige omstændigheder skal afholdes virtuelt.

Stk. 3. Ved afholdelse af virtuelle prøver gælder CBS' regler om online mundtlige prøver.

§ 23a. Universitetet kan afholde en prøve på en dansk repræsentation eller andre steder i udlandet, når det er begrundet i, at den studerende af praktiske eller økonomiske grunde ikke kan deltage i en

prøve i Danmark, og når den studerende og vedkommende prøvested er indforstået hermed. Afholdelse af danske prøver i udlandet skal finde sted efter eksamensbekendtgørelsens regler i øvrigt.

Stk. 2. Studieleder træffer afgørelse om hvorvidt prøven kan afholdes i udlandet og bemyndiger i så fald en person i udlandet til at forestå den praktiske afvikling af prøven.

Stk. 3. Universitetet afholder de særlige udgifter, der er forbundet med prøvens afholdelse i udlandet.

Stk. 4. Ved afholdelse af prøver på danske repræsentationer i udlandet finder bekendtgørelse om betaling for tjenestehandlinger i udenrigstjenesten anvendelse.

Stk. 5. Universitetet kan lade den studerende helt eller delvist betale de udgifter, som universitetet har afholdt i forbindelse med prøvens afholdelse. Det er en betingelse, at den studerende forud skriftligt har erklæret sig villig til at betale de pågældende udgifter på grundlag af et af universitetet meddelt skøn over beløbets forventede størrelse. Universitetet kan betinge prøvens afholdelse af, at beløbet forudbetales.

Stk. 6. For afholdelse af prøver i udlandet gælder betingelserne og bestemmelserne i CBS' retningslinjer for afholdelse af prøver i udlandet**.**

Bedømmelse

§ 24. Prøverne er enten interne eller eksterne. Ved interne prøver foretages bedømmelsen af en eller flere undervisere (eksaminator(erne)). Ved prøver, der aflægges med to eksaminatorer, udpeges en hoved- og en bi-eksaminator. Eksterne prøver bedømmes af eksaminator(erne) og en censor, der er beskikket af Uddannelses- og Forskningsstyrelsen (ekstern censor).

Stk. 2. Af eksamensbestemmelserne for de enkelte prøver fremgår, hvorvidt prøven er intern eller ekstern, og hvem der medvirker ved bedømmelsen, jf. link i § 5.

Stk. 3. Ved bedømmelsen af de i § 5 nævnte prøver gives karakterer efter bestemmelserne i karakterskalabekendtgørelsen.

Stk. 4. Bedømmelsen af obligatoriske godkendelsesopgaver eller undervisningsdeltagelse, jf. § 13, foretages af underviseren/underviserne ved den pågældende undervisning, og der anvendes bedømmelsen "Godkendt"/"Ikke godkendt".

Meddelelse af bedømmelsen

§ 25. Ved prøver, hvor bedømmelsen ikke meddeles umiddelbart efter prøvens afholdelse, fastsættes en dato for, hvornår bedømmelsen senest vil blive offentliggjort. Datoen meddeles samtidig med meddelelsen om prøvens afholdelse.

Stk. 2. Hvis bedømmelsen ikke kan gennemføres indenfor den fastsatte frist, skal den studerende hurtigst muligt underrettes herom med en begrundelse herfor og oplysning om, hvornår bedømmelsen bliver offentliggjort.

Regler om beståkrav og prøveforsøg

§ 26. HD 1. del og HD 2. del er to selvstændige forløb, der skal bestås for sig. Ved beregning af gennemsnittet for henholdsvis HD 1. del og HD 2. del anvendes de vægte, der er anført i § 5 i den relevante studieordning.

Stk. 2. Beregningen af det samlede karaktergennemsnit for den samlede HD-uddannelse sker på baggrund af de angivne vægte i de relevante studieordninger.

Stk. 3. Hver prøve skal bestås for sig, jf. eksamensbekendtgørelsen. En prøve er bestået, når der er opnået karakteren 02 eller derover eller bedømmelsen 'Bestået', jf. karakterskalabekendtgørelsen.

Stk. 4. Hver prøve kan tages om for sig. Dog kan beståede prøver (dvs. prøver med en karakter på 02 eller derover og prøver der er bedømt "bestået") ikke tages om.

Stk. 5. Består en prøve af flere delprøver, er karakteren gennemsnittet af delkaraktererne afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen, jf. dog stk. 6. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer.

Stk. 6. Hvis delkaraktererne tæller med forskellig vægt, er det angivet i prøveoversigten i § 5. I så fald er den samlede karakter summen af de enkelte karakterer, hver multipliceret med karakterens vægt, divideret med summen af vægtene og herefter afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer.

Stk. 7. Indgår der flere delprøver i en prøve, kan delprøver, hvor der ikke er opnået bestået karakter, ikke tages om, når den samlede prøve er bestået, medmindre det er fastsat i § 7, at der ved en eller flere delprøver skal være opnået mindst en bestemt karakter i skalaen.

Stk. 8. Ved fornyet deltagelse i prøver eller anden form for bedømmelse er den højest opnåede karakter gældende, jf. dog § 45 i eksamensbekendtgørelsen.

§ 27. En studerende kan være tilmeldt 3 gange til samme prøve. Studienævnet kan tillade yderligere prøvegange, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold. I vurderingen af om der foreligger usædvanlige forhold, kan spørgsmålet om studieegnethed ikke indgå.

Stk. 2. Den studerende kan senest gå til prøve mv. 16 måneder efter at undervisningen i det pågældende fag er afsluttet.

Eksamensbevis

§ 28. CBS udsteder bevis for fuldført uddannelse samt for beståede enkeltfag med angivelse af de aflagte prøver og de opnåede karakterer, jf. eksamensbekendtgørelsens § 51.

Stk. 2. Den studerende har ret til at få udstedt bevis for beståede enkeltfag og til at få udstedt et samlet eksamensbevis, hvis alle prøver, der indgår i uddannelsen, er bestået.

Stk. 3. Beviset skal være den færdiguddannede i hænde senest to måneder efter, at bedømmelsen af den afsluttende prøve er meddelt. I beregningen af de to måneder indgår juli måned ikke.

Stk. 4. Hvis uddannelsen er gennemført ved flere institutioner, udstedes det samlede eksamensbevis af den institution, hvor den sidste prøve er aflagt.

Orlov

§ 29. Det er ikke muligt at tage orlov.

Studieordning

§ 30. Studieordningen og diverse regelsæt, der henvises til i denne studieordning, er tilgængelige på CBS' hjemmeside, nærmere bestemt i den studieadministrative regelsamling (SAR).

Dispensation fra studieordningen

§ 31. Universitetet kan, hvis der foreligger usædvanlige forhold, dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastsat af universitetet.

Stk. 2. Dispensation fra studieordningen, der forudsætter dispensation fra en bekendtgørelse, kan indbringes for Uddannelses- og Forskningsstyrelsen.

Merit

§ 32. Bestående uddannelseselementer på HD 1. del/HD 2. del ved en anden HD-udbydende institution ækvivalerer tilsvarende uddannelseselementer omfattet af denne studieordning.

§ 33. Studienævnet kan godkende, at bestående uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk uddannelse træder i stedet for uddannelseselementer, der er omfattet af denne studieordning.

Stk. 2. Der kan ikke opnås merit for afgangsprojektet på HD 2. del.

Stk. 3. Studienævnet kan ligeledes godkende, at et endnu ikke bestået uddannelseselement fra en dansk eller udenlandsk uddannelse, træder i stedet for uddannelseselementer, der er omfattet af denne studieordning, under forudsætning af at det pågældende uddannelseselement efterfølgende bestås (forhåndsmerit).

Stk. 4. Afgørelser efter stk. 1-3 træffes på grundlag af en faglig vurdering af ækvivalensen mellem de berørte uddannelseselementer.

§ 34. Hvis det pågældende uddannelseselement er bedømt efter 7-trins-skalaen eller 13-skalaen ved den uddannelsesinstitution, hvor prøven er aflagt, og hvis det ækvivalerer eller træder i stedet for et uddannelseselement, der efter eksamensbestemmelserne i denne studieordning bedømmes efter 7-trins-skalaen eller 13-skalaen, overføres karakteren, der hvis den er givet efter 13-skalaen konverteres til 7-trins-skalaen. I alle andre tilfælde overføres bedømmelsen som "Bestået". Ved overførsel som Bestået indgår den pågældende prøve ikke i beregningen af karaktergennemsnittet.

§ 35. Ansøgninger efter § 33, stk. 1 og 2, indsendes til Studiesekretariatet (att. Studienævnet) senest 3 måneder inden prøvens afholdelse.

Stk. 2. Vedrørende klager over meritafgørelser, se kapitel 3.

Kapitel 3: Klager

Klager over prøver m.v.

§ 36. En studerende har adgang til at indgive klage over prøver og anden bedømmelse. Om de nærmere regler for at indgive en begrundet klage, herunder de fastsatte tidsfrister, henvises til kapitel 11 i bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser, og til vejledningen herom på studenterintranettet.

Klager over afgørelser vedrørende merit

§ 37. Klager over studienævnets afgørelser af, om danske såvel som udenlandske uddannelseskvalifikationer kan erstatte dele af uddannelsen, i henhold til § 33, stk. 1 og 2, kan indbringes for Kvalifikationsnævnet, jf. lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer. Dette gælder allerede bestående såvel som endnu ikke bestående uddannelseselementer (forhåndsmerit).

§ 38. Fristen for indgivelse af klage er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Klagen stiles til Kvalifikationsnævnet, men indgives til rektor for CBS. Den begrundede klage sendes til CBS Legal, Solbjerg Plads 3, 2000 Frederiksberg. Klagen kan ligeledes fremsendes til: legal@cbs.dk. CBS har mulighed for at behandle ansøgningen igen. Såfremt afgørelsen fastholdes, videresender CBS klagen til Kvalifikationsnævnet ledsaget af en udtalelse. CBS giver klageren lejlighed til at kommentere udtalelsen, inden for en frist på 1 uge. Evt. kommentarer medsendes til nævnet. Kvalifikationsnævnet træffer den endelige administrative afgørelse.

Klager over andre afgørelser

§ 39. Klager over studienævnets eller studielederens afgørelser i henhold til denne studieordning indgives til rektor for CBS. Fristen for indgivelse af klager er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. CBS' afgørelse i henhold til stk. 1 kan af klageren indbringes for Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, når klagen vedrører retlige spørgsmål. Fristen for indgivelse af klage er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Klagen stiles til styrelsen men indgives til rektor for CBS. Den begrundede klage sendes til CBS Legal, Solbjerg Plads 3, 2000 Frederiksberg. Klagen kan ligeledes fremsendes til: legal@cbs.dk. CBS videresender klagen til styrelsen – ledsaget af en udtalelse. CBS giver klageren lejlighed til inden for en frist af mindst en uge at kommentere denne udtalelse. Klagerens eventuelle kommentarer medsendes til styrelsen.

Stk. 3. Der henvises i øvrigt til CBS' Retningslinjer vedrørende studerendes adgang til at klage over studienævns, studielederes og studieadministrationens afgørelser.

Klager over undervisning m.v.

§ 40. Klager over undervisning, vejledning eller andre forhold vedrørende tilrettelæggelse af uddannelsen kan indbringes for studienævnet.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 41. Nærværende studieordning gælder for studerende, der påbegynder uddannelsen pr. 1. september 2022 eller senere, og for studerende der overflyttes til nærværende studieordning, jf. § 42.

Stk. 2. Den hidtidige 2021-studieordning ophæves pr. 1. september 2022.

§ 42. Studerende, der er påbegyndt uddannelsen efter 2021-studieordningen, eller som i medfør af overgangsbestemmelserne deri er overført til 2021-studieordningen, overføres til nærværende studieordning, således at denne får virkning for den resterende del af uddannelsen.

Appendix

Kompetenceprofil

Uddannelsen giver dig en dybere forståelse af erhvervsøkonomiske problemstillinger direkte koblet til din arbejdsplads.

Du får kendskab til samfundsøkonomi, de juridiske rammer i din virksomhed, indsigt i dataanalyse og metoder til at udarbejde professionelle løsningsforslag til aktuelle problemstillinger i din virksomhed. Du lærer, at

- Identificere virksomhedens adfærd, strategi og konkurrenceforhold på forskellige markeder.
- Arbejde med mikro- og makroøkonomiske forbrugsteorier og modeller.
- Udarbejde sandsynlighedsberegninger og analysere statiske markedsforhold.
- Redegøre for virksomheders og personers retsstilling og identificere erhvervsretlige problemstillinger.
- Vurdere rentabilitet samt risiko i investeringer.